GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 97.

W Srodę Dnia 4. Grudnia 1805.

Z Berlina d. 19. Listopada.

Przybyli tu: Lord Harrowby minister W. Brytanii z Hamburga, Xżna Kurlandzka z Altenburga, Xżę Bellmonte Pignatelli z Drezna, P. Stratton poseł Angielski przy Porcie Otommańskiey z Konstantynopola. Powrocili tu także: Xżę Radziwiłł z Boitzenburga, i Minister stanu Massow z Westfalii.

P. Alexander Humbolt powrocił d. 17 t. m. do tuteyszey stolicy z uczoney podroży, którą przez 5 lat odprawiał.

Z Petersburga d. 6. Listopada.

Za nadto wczesna zima uczyniła szkodliwe dla handlu w wielu Rossyyskich portach przerwy. W Archangelu wyszłe na morze 23 Kupieckie okręty przymuszone były, dla wielości lodu, nazad powrocic. Wiele z nich przeznaczone były ze zbożem do Elby. W Odessie, dla niemożności sprowadzenia morzem z przyczyny mrozu, podniosła się cena drzewa do 80 rubli iedna siąga. Od 2 dni mamy tu wilgoc: spodziewamy się więc, że przygotowane do żeglugi okręty kupieckie w Kronstadt potrafią ieszcze wypłynąć.

Z Londynu d. 12. Listopada.

Wczoray z rana huk dział ogłosił powtorne zwycięztwo. Cztery ieszcze Francuzkie liniiowe okręty, które po bitwie d. 21 Paźdz. chciały się pod Kontraadm. Dumanoir do Ferrolu lub do Roszefortu przeprawic, zostały na d. 4 Listopada przez Kapitana, a teraźnieyszego Kontraadm. Strachana, który przeciw Roszefortskiey eskadrze był wysłany, zdobyte. Nadzwyczayna wczorayszа Dworska gazeta ogłosiła o tem następuiący rapport do sekretarza admiralicyi P. Marsden przysłany:

Z okrętu Cezar d. 7. Listopada. Mci Panie! Proszę WPana chciey przyłączoną kopiię listu, do Adm. Koruwallisa pisanego, Lordom admiralicyi przełożyć i mieć mnie za wymownego z powodu prędkiego pisania.

R. J. Strachan.

Z okrętu Cezar o 264 mil morskich na zachod od Roszefortu, d. 4 Listopada. Znayduiąc się na wysokości Ferrolu i płynąc d. 2 w wieczor ku zachodowi, postrzegliśmy fregatę na północno - zachodzie, która dawała znakowe wystrzały. Naciągnąłem wszystkie żagle, aby z maiącemi przy sobie liniiowemi okrętami Cezar, Bohatyr, Mężny, Namur fregatami Bellona, Aeolus, S. Małgorzata z nią się złączyć, co o 11 godzinie w nocy nastąpiło. Jak tylko przybyliśmy do niey postrzegliśmy nie daleko nas 6 wielkich okrętów Kapitan Backer doniosł mi, że był od Rosze-

fortskiey eskadry ścigany, która niedaleko nas się znayduie. Ucieszyliśmy się, i kazałem kapitanom tylnych okretow powiedziec, aby za mną poszli, chcąc zaraz na tę eskadrę uderzyć. Popłynołem w tym celu na Cezarze zaraz naprzód i dawałem ile możności naszym okrętom znaki poruszenia. Swiatło Xiężyca dało nam poznac, że nieprzyiaciel w poprzeczney linii umyka. Za zayściem iednak Xiężyca utraciliśmy go z oczu, i byłem przymuszony przyciągnąc moich żagli, ponieważ 3 tylko okręty mogły za mną zdążyc. Całą noc płynęliśmy ku wschodowi północnemu i rowno z świtem postrzegliśmy fregatę S. Małgorzatę około się siebie. O godzinie 9 odkryliśmy 4 nieprzyiacielskie liniowe okręty na północno-wschodzie z rozpuszczonemi wszystkiemi żaglami. Rozpuściliśmy podobnież żagle i wkrotceśmy się do nich zbliżyli. W wieczor widzieliśmy 3 żagle za sobą, a Fenix mowił ze mną w nocy. Widziałem, że czynny Kapit. Backer uskutecznił moy rozkaz, i wysiałem go do fregaty S. Małgorzaty, aby nam dopomogła attaku. Rowno z świtem znaydowaliśmy się w pobliskości nieprzyiaciela, i S. Małgorzata złączywszy się z Fenixem attakowała tylną iego straż. Krotko przed południem widząc Francuzi, że nie mogą uniknąć rozprawy, ściagnęli małe swoie żagle i uformowali liniią. My to samo uczyniliśmy, i dałem znak kapitanom, że ia będę środek i tylną straż attakował. Bitwa zaczęła się o 12. W krotce obrociła się przednia straż nieprzyiacielska ku nam, i rozprawa stała się powszechną i nie co opodal. Obrociwszy się także przyłączył się zaraz do nas Namur i kazałem mu przednią straż nieprzyiacielską attakowac. O wpół do 4tey ukończyła się rozprawa. Nieprzyjaciel bił się nadzwyczay odważnie, i nie poddał się poty, poki iego okręty zupełnie w bezwładnym nie były postawione w stanię. Podziękowałem kapitanom, a oni naywieksze oddaią pochwały swoim officyerom i ludowi. Gdyby dobre moie mniemanie o officyerach i maytkach okrętu Cezar potrzebowało ieszcze poparcia, tedy znalazłbym go w ich postępku dzisieyszey bitwy. Nieprzyiacielskie okręty bardzo wiele ucierpiały, nasze zaś nie więcey iak w podobnem zwykło się dziac zdarzeniu.

Możesz WPan sądzic o moim zadziwieniu, gdy dowiedziałem się, że zabrane okręty nie były Roszefortską eskadrą, ale z Kadyxu. Mam honor bydż &c.

Strachan.

Dzisieysza dworska gazeta umieszcza następuiący poźnieyszy list Kontraad m. Strachan do sekretarza admiralcyi P. Marsden:

Z okrętu Cezar na wysokości Falmutu d. 8 Listopada. Gdy nie miałem ieszcze pocztu zabitych i rannych, kiedy fregata Aeolus z powyższym rapportem odeszła, i gdy teraz mam sposobnośc przez płynącą fregatę S. Małgorzata po maytkow, aby zdobyte okręty do portu zaprowadzili, posełam przez WPanu poczet zabitych i rannych w rozprawie d. 4 t. m. który proszę Lordom udzielic. Zadziwią się oni, iż tak mało ludzi straciliśmy; przypisać to iedynie trzeba okoliczności, iż nieprzyiaciel za wysoko strzelał.

Nie mam ieszcze dokładney wiadomości o stracie nieprzyiaciela, ani iego liczbie. Montblanc miał 700 ludzi, z których 63 iest zabitych, a 96 rannych, powiększey części śmiertelnie; Scypio ma 111 zabitych i rannych. Francuzki Adm. Dumanoir le Pelley iest ranny, Kapit. Duguay Trouin zabity, a drugi kapitan ranny.

Strata nasza iest następuiąca: Na liniiowym okręcie Cezar 4 zabitych i 25 rannych; na Bohatyrze 10 zabitych i 21 rannych; na Mężnym 1 zabity i 13 rannych; na Namurze 4 zabitych i 8 rannych. Na 4 fregatach 5 za-

bitych, a 14 rannych. Ogółem 24 zabitych i 111 rannych ludzi.

Na d. 2 t. m. zabrała fregata Egipcyanka podług dzisieyszey gazety dworskiey wyszły dopiero z Roszefortu Francuzki bryg Akteon o 16 działach i 126 ludziach. Wspomniony bryg wiozł Francuzkiemu półkownikowi do zachodnich Indyi mundury i, broń dla iednego regimentu.

Od Adm. Kollingwooda nie nadeszły dalsze doniesienia. Officyerowie w Plimucie noszą żałobę po Nelsonie.

P. Sidney Smith zamyśla nowy przedsięwziąść attak przeciw flotyli Bulońskiey. Z powodu śmierci Nelsona miał mowę do swego ludu na okręcie Antelope, w którey wyraził, iż wkrotce będzie miał sposobność poprowadzić go do boiu i do sławy. Gdy Sidney Smith czytał swemu ludowi doniesienie o zwycięztwie przy Trafalgar, ronił łzy, a lud okrętow, pod iego dowodztwem będących, ochoczo składkę zrobił na wsparcie rannych.

Zwłoki Nelsona będą z wielką okazałością w kościele S. Pawła pochowane. Xżę Wallii i Królewicz Xżę Klarencyi chcą towarzyszyć obrzędowi pogrzebowemu.

Lord Nelson bardzo szczupły maiątek zostawił. Dochody z iego posiadłości, iako Xcia Bronti, wynoszące rocznie 3500 f. szt. obrocił na iey ulepszenie. Z dochodow tey posiadłości przeznaczył w testamencie 1000 f. szt. swemu bratu i 1000 swey małżonce. Parlament obmyśli zapewne los reszcie iego familii.

Będzie teraz złoty medal wybity, który admirałowie i kapitani nosić beda, którzy znaydowali się w bitwie przy Trafalgar. Na iedney stronie mieć będzie napis: *Palmam qui meruit, ferat*, a na drugiey popiersie Nelsona.

D. 9 nowy lord prezydent miasta Londynu, P. Shaw, obiął swoy urząd. P. Pitt iechał razem z powracaiącym orszakiem, i iak tylko go lud postrzegł, wyłożył konie i zaciągnął go do Guidhall. Pod czas uczty po zwykłych zdrowiach, spełniono zdrowie poległego w obronie oyczyzny bohatyra i śpiewano himn na iego pochwałę. Nie przepomniano także zdrowia P. Pitta.

Dworska gazeta sobotnia donosi o wielkim podwyższeniu przy marynarce. P. Sidney Smith, P. Strachan i Xżę Bouillon wyniesieni są na kontraadmirałow. Admirał Kollingwoode mianowany iest parem państwa pod tytułem: Baron Kollingwoode, i t. d. Wielu admirałow przeniesiono do inney bandery, tudzież czerwona bandera, która od pokazania się w przed ostatnim wieku na Tamizie Hollenderskiego Adm. Ruytera nie była używana, iest po zwycięztwie Nelsona znowu przywrocona. Daley przywodzi taż gazeta rapport zmarłego Nelsona, w którym donosi o zabraniu 5 kupieckich Hiszpańskich okrętow. Nakoniec umieszcza urządzenie następstwa po Nelsonie. Brat iego i sukcessor, Doktor teologii Nelson iest wyniesiony do stanu hrabiow pod tytułem: Hrabia Nelson Trafalgaru i Mertonu Lord Nilu; te tytuły rozciągaią się nawet w niedostatku mezkiey na płeć żeńską.

P. Pitt dawał wczoray obiad, na którym prawie wszyscy posłowie i ministrowie się znaydowali.

Mniemaią, iż z okrętow pod Trafalgar zdobytych 9 będzie uratowanych.

Jenerał Dumourier wyieżdza na stały ląd, gdzie ma w woyskowości bydź użyty.

Cztery zdobyte przy Ferrolu okręty iuż do Plimutu przybyły.

Na zmocnienie Lorda Kollingwooda posłano 7 liniiowych okrętow przed Kadyx.

Reszta legii Niemieckiey i woyska An-

gielskie wsiadaią w Deal na okręty, dla popłynienia do Hanoweru.

Podług listow z Nowegoiorku pod d. 30 Września nieustaie tam dotąd i w Filadelfii żołta gorączka; liczba iednak umieraiących nie pomnaża się. — W Surynamie zbuntował się regiment czarnych strzelcow, który miał bronić plantacyy przeciw Murzynom Buschu. Z okrucieństwem pomordował swoich officyerow. Półkownik Hughes poszedł przeciw nim dla zwrocenia ich do posłuszeństwa.

Z Augszpurga d. 11. Listopada.

Wczoray przybyła tu pierwsza kolomna woysk Badeńskich, pod rozkazami Jenerała Harront zostaiących, z Donawertu; dwie drugie kolomny są dziś i iutro spodziewane. Woyska te nie ustępuią w piękności woyskom Wirtemberskim, i są do Braunau przeznaczone; mała tylko część pozostanie tu i to do niepewnego czasu. Wczoray przeszło tędy 13 wozow z samemi rydlami Francuzkiemi do Braunau; dziś wyszły stąd także niektóre składy artyleryczne. Twierdza ta ma bydź w krotce w iak naylepszym stanie obrony postawiona. Codziennie przyprowadza tu żandarmerya Francuzkich woyskowych a nawet i kommissarzow, którzy po wsiach Bawarskich i Szwabskich kontrybucye wybierali i innych zdrożności się dopuścili.

Podług niektórych doniesień miał Marsz. Bernadotte, który zabiega Arcy Xciu Karolowi, wniyśdź do Klagenfurtu w Karentyi.

Na d. 10 t. m. poddała się cytadela Kuffstein Francuzko-bawarskiemu woysku pod dowodztwem Jenerała Hr. Mezzanelly przez kapitulacyą. Na mocy którey załoga wyszła z honorami woyskowemi.

Tyrolczykowie bardzo się walecznie przy wąwozie Scharnitz bronili; kobiety nawet należały do boiu.

Dnia 12. Listopada.

Cesarz Jmc Napoleon, przy swoim wyieździe z Augszpurga, zostawił 12 żandarmów, którzy maią ciągle odprawiać straż w mieszkaniu Elektora Trewirskiego.

Od kilku tygodni wszyscy szewcy, siodlarze i stolarze naszego miasta, zatrudnieni są robotą dla armii Francuzkiey. Ostatni maią wygotować 6000 łóżek dla chorych.

Armiia Francuzka, która znayduie się w królestwie Neapolitańskim, wynosząca około 28 tysięcy ludzi, ma się iak nayprędzey złączyć z armią Jen. Masseny. Mowią iż Jenerał St. Cyr zostawił załogę w Ankonie.

Z Ulmu d. 15. Listopada.

Xżę panuiący Isenburg-Birstein powrócił z głowney kwatery Cesarza Napoleona do swego kraiu. Zawarta z nim pod d. 1 t. m. kapitulacya — mocą którey on wystawia ieden regiment z 2000 ludzi złożony, dla służby Francuzkiey — w niektórych tylko punktach różni się od kapitulacyi Xżąt Salm, Dwochmostow, Nassau, i t. d. Xżę złoży stopień Jenerała Pruskiego. Mowią, że będzie Jenerałem dywizyynym Francuzkim. Mowią także o kapitulacyi Xcia Löwenstein, który iuż był w służbie Francuzkiey.

Oznaymiono urzędom pocztowym w Rzeszy smutną wiadomość o śmierci panuiącego Xcia Thurn i Taxis.

Dwa regimenta piechoty Francuzkiey oddział dragonow, którzy prowadzili do Francyi załogę Austryacką z Ulmu, przechodziły tu w nocy d. 13. Maią się one przyłączyć do armii Marsz. Ney w Tyrolu.

Biega tu dziś pogłoska, iż 12 do 15,000 Austryakow z kilku działami, pokazało się na Alpach, w nieiakiey odległości od Blaubeuren. Domyślaią się, iż to woysko należy do oddziału Jen. Wolfskehl, i że się od niego

oddzieliło, iak tylko korpus Marsz. Augereau naprzod postąpił.

Z Monachium d. 15, *Listopada.*

Cesarzowa Jozefa, iadąc do Elektorowey Bawarskiey, odwiedzi Elektorstwo Wirtemberskie w Karlsruhe. Nie wątpią już o małżeństwie Wicekróla Włoskiego z ładną Xiężniczką Bawarską.

Stan armii Francuzkiey w Niemczech obeymuiąc 7 korpus Jen. Augereau, potrzebne woyską posiłkowe i nastąpione uzupełnienia, rachuią do 200,000. — Pod czas parady w Strazburgu i Moguncyi, gwardye narodowe maią mieysce przed woyskiem liniowem.

Z Wetzlaru d. 16. *Listopada.*

W twierdzy Kassel przy Moguncyi stoi teraz 900 ludzi liniiowego woyska. Przedwczoray dowodzacy tem woyskiem Jen. Desenfants, z Marsz. Lefevre i Jen. dywizyi Lorges byli na obiedzie u Xcia Nassau-Usingen w Biberach.

Regiment Sachsen-Gotha przybył w części z Hollandyi do Moguncyi.

W Xstwie Isenburskim zaciągaią iuż do regimentu Xżęco-Francuzkiego.

Podpółkownik Scholtheim mianowany został po Hr. Taube posłem do Cyrkułu Frankońskiego.

Już i w Szwaycaryi zaprzestano urządzeń względem żółtey gorączki czynionych.

Z Hanoweru d. 22. *Listopada.*

Przez Werden przechodził regiment Pruski ku Bremie.

W okolicy Nienburga spodziewaią się także woyska Rossyyskiego, maiącego iść przez Wezerę.

Po przybyciu z Londynu ministra Hrab. Münster spodziewaią się tu wiele odmian.

Z Drezna d. 1 *Listopada.*

Trzydzieści tysięcy woyska Pruskiego, które stąd do Mühlburga, a potem zapewne nad Elbę pociągnie, iest tu w przyszłym tygodniu oczekiwane; dziś przybyła iuż iego przednia straż do Bautzen. Głowna kwatera będzie w Erfurcie. Dla tego woyska musi codziennie bydź dostawione 60,000 funt. chleba, 15,000 funt. mięsa i 52,000 konewek piwa. Względem poruszeń woysk Saskich nie ma żadney wątpliwości, gdyż na dzień 12 t. m. muszą bydź dostawione pod artyleryą konie i wozowcy. Lazaret polny i kommissyorat iuż także urządzaią. Od dnia dzisieyszego całe woysko iest na stopniu woiennym. Przy Mühlberg będzie most na Elbie rozbity.

Od granic Saskich d. 12. *Listopada*

Xżę Hohenlohe, Jenerał Pruski, iest dziś w Erfurcie oczekiwany, a Szląskie regimenta Pruskie przebyły iuż Elbę w Saxonii.

Minister stanu Francuzki, P. Talleyrand, ma się w Braunau znaydować.

Od brzegow Menu d. 17. *Listopada.*

Francuzki ambassador przy Wiedeńskim dworze, la Rochefoucault, poiechał d. 13 z Ratysbony do Strazburga, a za iego przybyciem wyiedzie stamtąd Austryacki ambassador Hrabia Kobenzl.

Jak Napoleon wśród szczęścia iest przezornym, okazuią poczynione przez niego w wielu mieyscach fortyfikacye. Braunau, Augszpurg Ingolstadt, stary Brisak są śpieszno fortyfikowane, a w wszystkich mieyscach nad rzeką Lech porobione są mostowe szańce, dawne zaś przy Huningen, Kel i Kassel przy Moguncyi na nowo umocniono.

Podług prywatnego listu z Saalfeld pod d. 10 t. m. przybyli tam Pruscy i Sascy kwatermistrze i czynili przygotowania dla przybydź tam maiącego woyska; lecz d. 9 wyiechali stamtąd i mowią, iż do Saalfeldu nie wniydą woyska.

Dwie damy dworskie Cesarzowey Francuzkiey przybyły iuż do Monachium, gdzie Cesarzowa Jmć wraz z Elektorową Bawarską iest oczekiwana.

Rzeczona Monarchini każe jeńcom i chorym Austryackim, znayduiącym się w Strazburgu, z prawdziwą ludzkością wszelkie czynić wygody.

W Moguncyi kazał Marsz. Lefevre odwołać rozpuszczoną pogłoskę, iakoby narodowa gwardya użytą bydź miała za granicą, z dodatkiem, że iest iedynie przeznaczoną na obronę Moguncyi.

Kosztowności dworu Bawarskiego, które nayprzod z Monachium do Wirzburga, potem do Düsseldorfu przewiezione były, są teraz do Moguncyi przywiezione, przy których stoi straż Francuzka. Metalowe Hanowerskie armaty i możdzierze, które dotąd w Kolonii były, przewiezione są także do Moguncyi.

Marszałek Augereau przebył iuż z swoim korpusem Stockach. W Fryburgu lazaret tylko pozostał.

Elektorowa Bawarska wyiechała d. 15 z Wirzburga do Monachium.

Dywizyyny Jenerał Francuzki Faultrier umarł w Nördlingen i tam iest d. 7 t. m. pochowany.

Pomiędzy wielu walecznemi woiownikami, których w okolicach Ulmu śmierć spotkała, znaydował się także Xżę Hohenlohe Schillingsfürst, rotmistrz w regimencie Latoura, przystoyny młodzian 23 lat maiący. Wychodząc na potyczkę pod Haslach d. 11 Października, rzekł: "W roku 1799 urwała kula moiemu bratu lewą nogę, może mnie dziś urwie prawą. Jak sobie bądź! niech mnie przy nim pochowaią!„ Jakoż był raniony i umarł 3go dnia. Xżęcy ten Dom opłakuie iuż drugiego członka swey familii, którego traci przed Ulmem.

Z Sztokolmu d. 12. Listopada.

Modlitwa, która ma bydź w czasie woyny z ambon czytana, iuż z druku wyszła.

Onegday powrociła tu Królowa z następcą tronu.

Wczoray przybyła tu z Abo na załogę Finlandzka gwardya. Jenerał Hr. Klingsporr, zasiadaiący w tymczasowym rządzie, obiął nad tuteyszą załogą dowodztwo.

Hrabia Pahlen przeiechał tędy z Rossyi do Londynu z listami.

Z Kopenhagi d. 16. Listopada.

Krystyan Królewicz Duński poiedzie do Meklemburga.

Przy Dragoe stanęła na kotwicach flotyla Szwedzka z 5 armatnych batow złożona, która d. 14 znowu do Malmöe popłynęła.

Z naszey marynarki uzbroiono fregaty Helfer, Schiespram i St. Thomas.

Sławna Akademiia Florencka, teraz nazwana: *Academia degli apatisti del Cimento, e della Crusca*, przyięła za swego członka posła Duńskiego, Bar. Schubarta, który nietylko przez gruntowną umieiętność Włoskiey literatury, ale także przez swoie uczone rozprawy do uczonego magazynu Toskańskańskiego przyięte, w tym ięzyku, do szacunku imienia Duńskiego pomiędzy uczonemi Włoskiemi, nie mało się przyczynił.

D. 6 i 8 z. m. skołatała burza pod Rygą 26 okrętow, między ktoremi było 2 Duńskich. Wielka część z 8000 Kozakow przewożących się, podpadła nieszczęściu. Półkownik ich przez 2 dni trzymał się masztu, ale nareszcie znalazł grób w wałach morskich.

Na korzyść głuchoniemych wyszło tu rozporządzenie do Xtw Niemie: w tey osnowie. iż ubodzy głuchoniemi maią bydź w instytucie w Kiel utrzymywani i edukowani kosztem publicznym. Przy odsyłaniu do instytutu gro-

rządy mieyscowe maią im sprawić potrzebną odzież. Przy wyyściu z instytutu dyrekcya będzie miała szczególnieysze o nich staranie. I w tym celu wolno iest iey dla nauczycielow nadgrodę roczną 24 talarow przeznaczyć. Wydatki będą dawane z góry z kassy Królewskiey. Każdego rzemiosła mayſtrowie mogą głuchoniemych oddawać do tego instytutu na naukę i do siebie na robotę za chłopcow lub czeladnikow brać z instytutu bezpłatnie. Czeladnicy głuchoniemi nie są obowiązani wędrować i mayſtrow odmieniać. Nawet mayſtrom zwyczaynych czeladnikow przyymować nie maiącym prawa, głuchoniemych używać pozwala się. Gdy głuchoniemy świadectwy dowiedzie, że się rzemiosła nauczył, otrzyma pozwolenie wyzwolenia, i trudnienia się rzemiosłem podług swego upodobania.

Z Boitzenburga d. 15. *Listopada.*

D. 14 t. m. po ustąpieniu z rana 20 regimentu Rossyyskich strzelcow, przybył tu regiment Petersburskich grenadyerow pod przewodztwem Bar. Rosen z muzyką i rozwiniętemi choragwiami. Wyborny ten regiment sprawił widok nadspodziewanie piękny.

Dziś rano wyszedł w podobney świetności w dalszą drogę, przebył na 12 statkach Elbę i udał się ku Lüneburgowi.

Tak znaczna liczba walecznych woiownikow w iednem zebranych mieyscu, piękny ich ubior, wyborna muzyka z przyiemnem iłwesołem Rossyyskiem śpiewaniem złączona, echo wysokiego brzegu rzeki i górzystey okolicy Vier, mnostwo widzow i uśmiechaiące się słońce, wszystko połączone razem czyniło widok naylprzyiemnieyszy, który tuteysi mieszkańcy nie łatwo zapomnieć mogą.

Trzeba oraz oddać sprawiedliwą pochwałę temu regimentowi, a szczególniey iego officyerom, że swoiem obyczaynem obeyściem się utwierdzili szacowne mniemanie o wspaniałym Imperatorze Jmci.

Półkownik Moriau prowadzi przednią straż Szwedow, a Półk. Kardel część iey.

Z Ankony d. 20. *Października.*

Wywoz wszelkiego gatunku zboża iest tu zakazany. W Rimini znayduie się kilka korsarskich okrętow Francuzkich uzbroionych i oczekuią tylko patentu dla wypłynienia na morze. Onegday przybyło tu 1800 ludzi z Neapolu, i osadzili natychmiast miasto i twierdzę Ankony, poczem Jenerał Grenier obiął nad wszystkim tu będącym woyskiem dowodztwo.

Z Stralsundu d. 18. *Listopada.*

Król Jmć Szwedzki, który przed kilku dniami powrocił z Dammagarten, ciągle tu bawi.

Xżę Biron, który znayduie się przy sztabie J. K. Mci, powrocił tu z Berlina, dokąd był wysłany.

Porucznik Karnal pobiegł ztąd gońcem do Lauenburga.

Dnia 19. *Listopada.*

Wczoray przyszło tu znowu 600 ludzi z regimentu Sudermanii. Husarowie ieszcze stoią w Dommgarten. Słychać że i gwardya ztąd wyydzie.

W nocy z piątku na sobotę okręt z Kopenhagi do Kiel przeznaczony, w Hidersee wpadł na piasek, i 30 ludzi, zapewne od zimna i niedostatku żywności, umarło.

Mianowany dowodzcą iednego skrzydła tuteyszego korpusu Jen. leit. Bar. Armfelt, znaiomy z swego sposobu myślenia, a osobliwie z przywiązania do domu Austryackiego, zaraz po odebraney wiadomości o wzięciu Wiednia, prosił Króla o pozwolenie pospieszenia do armii Austryackiey, w celu poświęcenia iey swoich usług, i wylania, ieżeli po-

trzeba będzie ostatniey krwie kropelki. Otrzymał ie i w 4 godzinach ztąd odiechał. Jak kolwiek dawni towarzysze oręża ubolewaią nad oddaleniem się tego rycerza, tak równie są przekonani, że go uyrzą w śród siebie w niebezpieczeństwie, izk tylko oyczyzna zawoła.

Z Harburga d. 22. Listopada.

Jen. Don dowodzca legii Hanowerskiey i będacych tam woysk Angielskich, poiechał do Lüneburga, gdzie się teraz główna kwatera Imperat. Rossyyskiego Jenerała Hrab. Tolstoi znayduie.

Mamy tu teraz około 2000 Rossyyskiego woyska, które daley ztąd idzie.

Z Bazyllei d. 8. Listopada.

Jenerał Watteville powrocił iuż do Zurych, z podroży do naszych granic. Ma przenieść swoią głowną kwaterę niezwłocznie do Wintherthur.

Nadeszły tu rozkazy do utworzenia szpitalu woiennego w Huningen, i postawienia go w stanie do umieszczenia w nim rannych.

Rekodzielnie w Mulhausen, które iuż przez nieiaki czas w bardzo swietnym były stanie, wracaią nieznacznie do dawnego swego stanu. Dla braku pieniędzy, wielu rękodzielnikow, musiało odprawic połowę robotnikow; do tego pierwszego złego, wiele się przyczynia niedostatek płócien. Nowa ustawa, przez którą nałożono wielkie cło od wprowadzania tego artykułu, sprawiła, iż prawie ustał wywoz do Francyi.

Z Stuttgardu d. 12. Listopada.

Siodmy korpus armii, pod rozkazami Marszałka Augereau, postępuie ciągle ku iezlorowi Konstancyeńskiemu, i Foralbergowi. Skrzydło iego prawe, pod dowodztwem Jen. Mathieu, przebyło Tutllingen, a d. 9 znaydowało się w okolicach Moskirch; inne oddziały, dochodzą do Engen przy Stockach. Jenerał dowodzący Augereau na d. 10 iuż się w tem ostatniem znaydował mieście.

Z Florencyi d. 29. Października.

Dowiaduiemy się z Pezaro, pod d. 21 t. m. iż tam przybył kommissarz Francuzki, iadący z Królestwa Neapolitańskiego dla przygotowania szpitalow, dla chorych od armii, która dotąd stała w tem królestwie, a która w tym momencie, idzie dla połączenia się z armiią Marsz. Masseny.

Z Wesel d. 16. Listopada.

Głowna kwatera Pruskiego korpusu w Westfalii, pod rozkazami Elektora Hesseńskiego będąca, przeniesiona iest z Münster do Paderbornu.

W przyszłym miesiącu przechodzic będą przez Westfaliią Rossyyskie woyska.

Rozmaite Wiadomości.

Teraźnieysze położenie kraiow na całym okręgu ziemskim zasługuie na uwagę myślących ludzi. W Chinach panuie woyna domowa; w Indyach wschodnich iest woyna; w Persy woyna; w Arabii woyna; w kilku prowincyach Tureckich bunt; w Egipcie woyna domowa; w Algierze rewolucya; w całey prawie Europie woyna; na wszystkich morzach woyna; w Ameryce woyna. Przeszłego roku panowała żółta gorączka w Hiszpanii i Liwornie, a głod w większey części kraiow Niemieckich. We Włoszech były straszne trzęsienia ziemi; gory Wezuwiusz i Etna wybuchały ogień.

Ze wszystkich stron głoszą o maiących się rozpocząć układach o pokoy. Do 20 t. m. ma nastąpić odpowiedź na pewne propozycye pokoiu; do tego czasu także wszystkie punkta neutralney linii będą osadzone; do tego czasu stanie Rossyyska i Szwedzka armiia w północnych Niemczech, i nakoniec do tego czasu powroci Pruski minister stanu, Hrabia Haugwitz, z głowney kwatery armii Francuskiey.